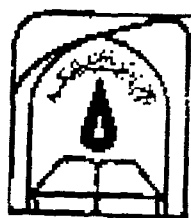

۱۳۱۴

الافضل
۱۳۱۴

۳۸۱۳

۵ / ۱۵۱ / ۱۳۸۱

دانشگاه تربیت مدرس

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد روانشناسی

بررسی مقایسه ای ویژگیهای شخصیتی، عوامل تنیدگی زا، شیوه ای مقابله
و شرایط اقتصادی و اجتماعی دختران فراری و غیرفراری

مهتاب بازیاری میمندی

استاد راهنما:

دکتر کاظم رسول زاده طباطبایی

استاد مشاور:

دکتر پرویز آزاد فلاح

۴۲۲۵۶

بهار ۱۳۸۱

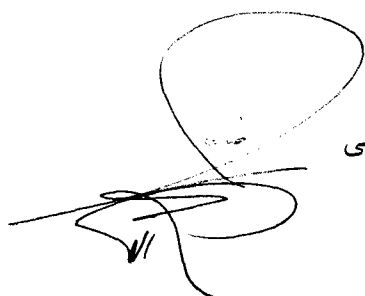
سازمان نظامی و تربیتی
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
توسعه منابع انسانی

تاییدیه اعضای هیئت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضاء هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه خانم مهتاب بازیاری میمنندی تحت عنوان: بررسی مقایسه ای ویژگیهای شخصیتی، عوامل تنیدگی زا، شیوه های مقابله با عوامل تنیدگی زا و شرایط اقتصادی و اجتماعی دختران فراری و غیرفراری را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کنند.

اعضاء هیئت داوران:

۱- استاد راهنما جناب دکتر کاظم رسول زاده طباطبایی

۲- استاد مشاور جناب دکتر پرویز آزاد فلاح

۳- استاد ناظر جناب دکتر جواد اژه ای

۴- استاد ناظر جناب دکتر عباسعلی اللهیاری

۵- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی جناب دکتر پرویز آزاد فلاح

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ای خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به مرکز نشر دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند.

کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته *روانشناسی* است که

در سال ۸۱ در دانشکده علوم *انسانی* دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم *جناب*

آقای دکتر *رسول زارنده* و مشاوره سرکار خانم *جناب آقای دکتر آزار نلاح* از آن دفاع شده است.

ماده ۳: به منظور حبران بخشی از هزینه های نشریات دانشگاه تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به مرکز نشر دانشگاه اهدا کند دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأديه کند

ماده ۵: دانشجوی تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصل کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرصه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید

ماده ۶: اینجانب *سید علی حسینی* دانشجوی رشته *روانشناسی* مقض *سید علی حسینی* از نشر تعهد فوق

و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم

۸۱،۲،۹

حمد و سپاس خداوند متعال را که بزرگترین یاری دهندهٔ انسانها در
زندگیست.

و با تشکر و قدردانی از:

- استاد بزرگوار جناب آقای دکتر کاظم رسول زاده طباطبایی که در تمام
مراحل تحقیق و تدوین این پایان نامه مرا راهنمایی کرده و از هیچ کمک و
مساعدتی دریغ نفرمودند.

- استاد ارجمند جناب آقای دکتر پرویز آزاد فلاح که قبول زحمت نموده و
مشاوره این پایان نامه را به عهده گرفتند.

- استادان محترم آقای دکتر جواد اژه ای و دکتر عباسعلی اللهیاری که نظارت
دفاع از این پایان نامه را پذیرفتند.

- و در آخر همهٔ مسئولین ذیربط و دوستانی که در مراحل تحقیق و پژوهش
مرا یاری نمودند.

تقدیم به

پدر عزیز

و

مادر مهربانم

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر بررسی مقایسه ای ویژگیهای شخصیتی، عوامل تنیدگی زا، شیوه های مقابله با عوامل تنیدگی زا و شرایط اجتماعی و اقتصادی دختران فراری و غیرفراری می باشد. بر مبنای تحلیل‌های نظری و تجربی پیشین چهار فرضیه ارائه گردید که عبارتند از: ۱) دختران فراری در مقایسه با دختران غیرفراری درونگراترند. ۲) میزان عوامل تنیدگی زا در دختران فراری بیشتر از دختران غیرفراری است. ۳) شیوه های مقابله ای دختران فراری در مقایسه با دختران غیرفراری بیشتر متمرکز بر هیجان مداری است. ۴) شرایط اجتماعی و اقتصادی دختران فراری متفاوت از دختران غیرفراری است.

پژوهش حاضر یک پژوهش علی - مقایسه ای است و به منظور بررسی فرضیه ها، ۹۰ نفر به عنوان جامعه نمونه انتخاب گردید که از این تعداد، ۴۵ نفر از دختران فراری ۱۵ تا ۲۵ ساله ای که در زندانها و مراکز نگهداری بهزیستی شهر تهران بسر می برند و دختران فراری ای که یکبار سابقه فرار داشته، به خانواده اشان بازگردانیده شده بودند، انتخاب شدند و ۴۵ نفر هم از دختران غیرفراری و عادی در دبیرستانهای منطقه ۶ تهران بطور تصادفی انتخاب گردید. کلیه آزمودنیها با تست ۱۶ عاملی کتل، پرسشنامه مقیاس رویدادهای زندگی نوجوانان، پرسشنامه روش رویارویی و پرسشنامه سنجش شرایط اجتماعی و اقتصادی مورد ارزیابی قرار گرفتند و نتایج بدست آمده با دو آزمون t مستقل و مجذور خی (X^2) مقایسه گردید. نتایج آزمون فرضیه ها نشان می دهد که: ۱) بین دختران فراری و غیرفراری از لحاظ درونگرایی تفاوت معنی داری وجود ندارد. از طرف دیگر بین عوامل شخصیتی دو گروه در ۸ عامل (B, C, E, G, H, I, O, Q₂) تفاوت معنا داری بدست آمد که از این ۸ عامل، دختران فراری در ۳ عامل (I, O, Q₂) نمره بالاتری نسبت به دختران غیرفراری کسب کردند و دختران غیرفراری در ۵ عامل (B, C, E, G, H) نمرات بالاتری نسبت به دختران فراری بدست آورده اند. ۲) تعداد عوامل تنیدگی زا و میزان ناراحتی از عوامل تنیدگی زا در دختران فراری بیشتر از دختران غیرفراری است. ۳) دختران فراری نسبت به دختران غیرفراری، بیشتر از شیوه مقابله متمرکز بر هیجان مداری استفاده می کنند، اگرچه هر دو گروه از بین شیوه های مقابله بیشتر، از شیوه حل مسئله استفاده می کنند. ۴) بین دو گروه از لحاظ شرایط اجتماعی (در قید حیات بودن والدین، ازدواج مجدد پدر، تحصیلات والدین، شغل والدین، اختلاف و زندگی کردن والدین بایکدیگر، تعداد خواهر و برادر) تفاوت معنی داری وجود

دارد، همچنین از لحاظ شرایط اقتصادی (میزان درآمد والدین، برآورده شدن خواسته های مالی، داشتن پول توجیبی، میزان پول توجیبی و داشتن مسکن) تفاوت معناداری وجود دارد، به عبارت دیگر، فرضیه اول رد و فرضیه دوم، سوم و چهارم تأیید شد.

کلید واژه ها: نوجوانان، بزهکاری، دختران فراری، ویژگیهای شخصیتی، عوامل تنیدگی زنا، شیوه های مقابله و شرایط اجتماعی و اقتصادی

صفحه	عنوان
------	-------

۱..... مقدمه

فصل اول

گستره علمی موضوع مورد بررسی

۵.....	۱-۱) بیان مسأله
۸.....	۲-۱) ضرورت و اهمیت
۹.....	۳-۱) اهداف
۱۰.....	۴-۱) سوالات و فرضیات پژوهشی
۱۰.....	۵-۱) متغیرهای مورد بررسی
۱۱.....	۶-۱) تعریف مفاهیم و متغیرها
۱۱.....	۱-۶-۱) فرار
۱۱.....	۲-۶-۱) نوجوانی
۱۲.....	۳-۶-۱) شخصیت
۱۳.....	۴-۶-۱) تنیدگی
۱۴.....	۵-۶-۱) مقابله (رویارویی)
۱۴.....	۶-۶-۱) عوامل اجتماعی و اقتصادی
۱۵.....	خلاصه

فصل دوم

۱۷..... گستره نظری پژوهش

۱۷	دوره نوجوانی و جوانی
۲۱	اختلالات روانی در دوره نوجوانی
۲۱	ناسازگاریهای روانی و اجتماعی نوجوانان
۲۴	بزهکاری دوره نوجوانی
۲۶	بزهکاری زنان
۲۶	فرار
۳۶	شرایط عمومی افراد فراری
۳۷	علل بزهکاری و فرار
۴۴	انگیزه فرار
۴۵	مفهوم شخصیت
۴۷	مفاهیم موجود در نظریات مختلف شخصیت
۵۱	مراحل تحول شخصیت
۵۱	تأثیر وراثت و محیط در تحول شخصیت
۵۲	موضعگیریهای نظری در قلمرو تنیدگی
۵۲	الگوها
۶۱	رویدادهای زندگی (منابع تنیدگی)
۶۴	نشانه‌های عمومی سازش
۶۵	تنیدگیهای دوران نوجوانی
۶۸	موضعگیریهای نظری در قلمرو رویارویی (مقابله)
۶۸	سبک (ریخت) رویارویی
۶۹	تدابیر رویارویی
۷۴	یافته‌های پژوهشی
۷۴	یافته‌های پژوهشی در ایران
۷۹	یافته‌های پژوهشی در جوامع غربی
۸۵	خلاصه

فصل سوم

۸۷ فرایند روش شناختی
۸۷ (۱-۳) طرح پژوهش
۸۷ (۲-۳) جامعه آماری و نمونه
۷۷ (۱-۲-۳) جامعه مورد بررسی
۸۷ (۲-۲-۳) نمونه آماری
۸۸ (۳-۲-۳) روش نمونه گیری
۸۹ (۳-۳) ابزار جمع آوری اطلاعات و روش اجرا
۸۹ (۱-۳-۳) ابزار جمع آوری اطلاعات
۹۶ (۲-۳-۳) روش اجرا
۹۷ (۴-۳) روشهای آماری
۹۸ خلاصه

فصل چهارم

۹۹ ارائه داده ها و تحلیل آنها
۱۰۰ (۱-۴) داده های توصیفی مربوط به آزمودنیها
۱۰۰ (۱-۱-۴) توزیع سنی
۱۰۱ (۲-۱-۴) وضعیت تأهل
۱۰۱ (۳-۱-۴) در قید حیات بودن والدین
۱۰۲ (۴-۱-۴) زندگی کردن والدین با یکدیگر
۱۰۲ (۵-۱-۴) ازدواج مجدد والدین
۱۰۳ (۶-۱-۴) تحصیلات

- ۱۰۴..... ۷-۱-۴ شغل والدین
- ۱۰۵..... ۸-۱-۴ اختلاف والدین با یکدیگر
- ۱۰۶..... ۹-۱-۴ تعداد خواهر و برادر
- ۱۰۷..... ۱۰-۱-۴ میزان درآمد والدین
- ۱۰۷..... ۱۱-۱-۴ برآورده شدن خواسته های مالی
- ۱۰۸..... ۱۲-۱-۴ داشتن یا نداشتن پول توجیبی
- ۱۰۸..... ۱۳-۱-۴ میزان پول توجیبی
- ۱۰۹..... ۱۴-۱-۴ داشتن یا نداشتن مسکن
- ۱۱۰..... ۲-۴ داده های توصیفی مربوط به آزمونهای شخصیت، عوامل تنیدگی زا و شیوه مقابله
- ۱۱۰..... ۱-۲-۴ عوامل شخصیتی
- ۱۱۱..... ۲-۲-۴ عوامل تنیدگی زا
- ۱۱۷..... ۳-۲-۴ شیوه های مقابله
- ۱۲۱..... ۳-۴ یافته های مربوط به فرضیه ها
- ۱۲۱..... ۱-۳-۴ عوامل شخصیتی
- ۱۲۳..... ۲-۳-۴ عوامل تنیدگی زا
- ۱۲۴..... ۳-۳-۴ شیوه های مقابله
- ۱۲۵..... ۴-۳-۴ شرایط اجتماعی - اقتصادی

فصل پنجم

- ۱۳۵..... بحث و نتیجه گیری
- ۱۳۵..... ۱-۵ بحث و نتیجه گیری در مورد یافته ها
- ۱۴۶..... ۲-۵ جمع بندی و نتیجه گیری
- ۱۴۹..... ۳-۵ کاربرد نتایج
- ۱۵۰..... ۴-۵ محدودیت

۱۵۱..... ۵-۵ پیشنهادات

۱۵۳..... خلاصه

۱۵۴..... منابع

۱۶۲..... ضمائم

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲: ویژگیهای حوزه نوجوانی در آغاز و در پایان نوجوانی (اقتباس از اشتین برگ، ۱۹۹۹) ..	۲۰
جدول ۲-۲: نشانه های تنیدگی در نوجوانان به نقل از فری دنبرگ	۶۷
جدول ۳-۲: توزیع فراوانی و درصد دختران فراری بر حسب سواد	۸۸
جدول ۴-۲: توزیع فراوانی و درصد دختران فراری بر حسب موفقیت در تحصیل	۸۸
جدول ۵-۲: توزیع فراوانی و درصد دختران فراری بر حسب اشتغال	۷۸
جدول ۶-۲: توزیع فراوانی و درصد دختران فراری بر حسب تعداد افراد خانواده	۷۸
جدول ۷-۲: توزیع فراوانی و درصد دختران فراری بر حسب وضعیت والدین	۷۸
جدول ۸-۲: میزان ناراحتی از ارتباط جنسی	۸۱
جدول ۹-۲: اولین سن مبادرت به ارتباط جنسی در دختران فراری	۸۲
جدول ۱۰-۲: دلایل فرار نوجوانان به گفته خودشان	۸۲
جدول ۱۱-۲: سوءاستفاده و درگیریهای دختران فراری با مراقبین	۸۳
جدول ۱-۴: فراوانی و درصد دو گروه از لحاظ سنی	۱۰۰
جدول ۲-۴: فراوانی و درصد دو گروه از لحاظ وضعیت تأهل	۱۰۱
جدول ۳-۴: فراوانی و درصد دو گروه از لحاظ در قید حیات بودن یا نبودن والدین	۱۰۱
جدول ۴-۴: فراوانی و درصد دو گروه از لحاظ زندگی کردن والدین با یکدیگر	۱۰۲
جدول ۵-۴: فراوانی و درصد دو گروه از لحاظ ازدواج مجدد والدین	۱۰۲
جدول ۶-۴: فراوانی و درصد دو گروه از لحاظ تحصیلات	۱۰۳
جدول ۷-۴: فراوانی و درصد دو گروه از لحاظ شغل والدین	۱۰۴
جدول ۸-۴: فراوانی و درصد دو گروه از لحاظ اختلاف والدین با یکدیگر	۱۰۵
جدول ۹-۴: فراوانی و درصد دو گروه از لحاظ تعداد خواهر و برادر	۱۰۶
جدول ۱۰-۴: فراوانی و درصد دو گروه بر اساس میزان درآمد والدین	۱۰۷
جدول ۱۱-۴: فراوانی و درصد دو گروه بر اساس برآورده شدن خواسته های مالی	۱۰۷
جدول ۱۲-۴: فراوانی و درصد دو گروه بر اساس داشتن یا نداشتن پول توجیبی	۱۰۸

- جدول ۴-۱۳: فراوانی و درصد دو گروه بر اساس میزان پول توجیبی ۱۰۸
- جدول ۴-۱۴: فراوانی و درصد دو گروه بر اساس داشتن یا نداشتن مسکن شخصی ۱۰۹
- جدول ۴-۱۵: میانگین و انحراف استاندارد نمرات خام دختران فراری و غیرفراری در ۱۶ عامل شخصیتی ۱۱۰
- جدول ۴-۱۶: نمرات خام تنیدگیها در دختران فراری ۱۱۱
- جدول ۴-۱۷: نمرات خام تنیدگیها در دختران غیرفراری ۱۱۲
- جدول ۴-۱۸: فراوانی، میانگین، درصد میانگینها، انحراف استاندارد، کمترین و بیشترین عوامل تنیدگی زا در دو گروه ۱۱۳
- جدول ۴-۱۹: میانگین، درصد میانگینها، انحراف استاندارد، کمترین و بیشترین ناراحتی ناشی از عوامل تنیدگی زا در دو گروه ۱۱۳
- جدول ۴-۲۰: رتبه بندی عوامل تنیدگی زا بر حسب فراوانی در دختران فراری ۱۱۴
- جدول ۴-۲۱: رتبه بندی عوامل تنیدگی زا بر حسب فراوانی در دختران غیرفراری ۱۱۴
- جدول ۴-۲۲: رتبه بندی عوامل تنیدگی زا بر اساس شدت و ضعف در دختران فراری ۱۱۵
- جدول ۴-۲۳: رتبه بندی عوامل تنیدگی زا بر اساس شدت و ضعف در دختران غیرفراری ۱۱۵
- جدول ۴-۲۴: نمرات خام شیوه های مقابله در دختران فراری ۱۱۷
- جدول ۴-۲۵: نمرات خام شیوه های مقابله در دختران غیرفراری ۱۱۸
- جدول ۴-۲۶: فراوانی و درصد شیوه های مقابله با عوامل تنیدگی زا در دو گروه ۱۱۹
- جدول ۴-۲۷: میانگین، درصد میانگینها، انحراف استاندارد، کمترین و بیشترین نمره شیوه مقابله در دو گروه ۱۲۰
- جدول ۴-۲۸: نتایج آزمون آماری t مستقل در عوامل شخصیتی ۱۲۱
- جدول ۴-۲۹: نتایج آزمون آماری t مستقل در عوامل تنیدگی زا ۱۲۳
- جدول ۴-۳۰: نتایج آزمون آماری t مستقل در میزان ناراحتی از عوامل تنیدگی زا ۱۲۳
- جدول ۴-۳۱: نتایج آزمون آماری t مستقل شیوه های رویارویی متمرکز بر هیجان ۱۲۴
- جدول ۴-۳۲: نتایج آزمون آماری X^2 در شرایط اجتماعی ۱۲۵
- جدول ۴-۳۳: نتایج آزمون آماری X^2 در شرایط اقتصادی ۱۳۰